

I FOKUS: DOCKTEATER TITTUT

Residens, dockor och dans. Teatercentrum har träffat Dockteater Tittut, för att tala om vikten av en ostörd plats för det konstnärliga arbetet och det tvärkonstnärliga uttrycket.

Dockteater Tittut är en av de fria teatrarna som med sina föreställningar var med och bröt helt ny mark under 1970-talet. Innan dess var det nästintill otänkbart att skapa och spela teater för barn under fem år eftersom man inte trodde så pass unga barn kunde ta till eller med sig upplevelser eller intryck i en så ung ålder. Ett synsätt som idag har förändrats helt. Dockteatern har både en egen scen men turnerar också mycket både nationellt och internationellt och spelar främst för barn mellan 2 och 6 år.

I del två av Teatercentrums inspirationskalender har därför passat på att träffa Dockteater Tittut och deras konstnärliga verksamhetsledare Sophia Segrell för att tala om teaterns residens hos Dans i Nord. Ett residens som resulterade i en specialskriven och tvärkonstnärlig föreställning; SNÖ. *"Det hela började egentligen med att Olof Westring från Dans i Nord var och såg en av våra dockföreställningar som också innehåller en del dans. Och han kände att dockteatern därför kanske kunde vara ett bra sätt att börja få upp mer dans för yngre barn i Norrland. Så han såg en ingång i att vi både var en barnteater som dessutom använde både dockor och dans."* förklarar Sophia. *"Dockor och dockteater är ett väldigt fysiskt uttryckssätt eftersom man som skådespelare använder sin kropp för att förstärka själva dockan. Så det ligger mycket närmare dansen än vad man kan tro".*

Det som började med ett teaterbesök resulterade med andra ord med att teatern blev inbjuden till Jokkmokk för ett dansresidens med målet att få upp dansen och att skapa en föreställning med en lokal förankring. *"Vi var där först en vecka för att inspireras för att göra någonting som har en anknytning till något där – vi hade ingen aning om vad det skulle vara. Enda målet var att få upp dans till barn på ett sätt som kan känna igen sig i. Så handlingen eller tematiken i föreställningen var inte förberedd innan residenset gick till"* berättar Sophia.

Residenset genomfördes sedan i två omgångar, en vecka vardera, och bestod i att teatern tilldelades mat, husrum och ett rum att repetera i. ”Vi fick en fysisk plats och ett rum där vi kunde hålla till men vi valde även att gå ut i samhället och i naturen för att inspireras.” förklarar Sophia. ”Vi visste inte vad vi skulle förvänta oss eftersom vi aldrig varit på residens innan – men det var helt fantastiskt! Att få gå runt och träffa människor och testa det vi hittade direkt utan att någonting störde oss gav oerhört mycket och det är verkligen ett fantastiskt sätt att arbeta på”.

På frågan om hur innehållet och handlingen i föreställningen kom till svarar Sophia ”Eftersom vi är ifrån Stockholm, vi kände att vi inte bara kan komma upp och utifrån och berätta vadsomhelst. Vi kan ju inte Jokkmokk men det vi kan är dans och dockteater och att spela för barn – det har vi alltid med oss. Så utifrån det undersökte vi vad vi kan bidra med och göra. Så vi gick ut och träffade barn och unga däruppe för att prata om dem om deras vardag och hur de bland annat såg på sitt liv. Vi träffade och var även uppe i de samiska markerna eftersom vi också var inne på spår som språket samiska eller samiska myter och sagor. Det som slog oss främst var hur samiskan har så många olika ord för Snö – ett spår vi sedan arbetade vidare på med vår kunskap och kompetens”. I SNÖ får publiken följa en renkalv som kommer bort ifrån sin hjord och hamnar ensam på fjället. Det är vad Sophia menar vara en ganska klassisk historia om att gå vilse och komma bort men också om att komma hem igen och hur nyfikenheten kan övervinna rädslan. ”Det handlar mycket om känslan för naturen och det storslagna snarare än den exakta handlingen men det är samtidigt skapat så att barnen kan följa med och känna igen sig i renkalven.”

Förutom dockorna och dansen har Tittut använt sig av det tvärkonstnärliga på flera sätt. ”Vi valde bland annat att fokusera på ljus i form av norrsken och ljud bland annat med ett tonsatt dansgolv som har ljud inspelade från snön i Jokkmokk. Så när man rör sig blir det som att man komponerar sin egen musik och att man dansar till de olika ljuden av snön. Något som publiken även får testa på efteråt”. Just det tvärkonstnärliga och blandningen av olika fysiska uttrycksformer är något Tittut ofta arbetar med enligt Sophia. ”Vi jobbar ofta med många olika fysiska former, men våra föreställningar innehåller alltid minst en docka men vi har även musik och dans ihopblandat med dockorna. Sen testar vi ofta hur mycket docka vi kan använda och hur mycket av den fysiska kroppen och dansen vi kan använda för att det ska bli en fin balans”

Residens som format är sedan länge ett väl beprövat koncept där fördelarna är många. Genom att bland annat få någon som är expert inom sitt område till sig under en längre tid ger man konsten och kulturen en lokal förankring och den får därmed en större diversitet i vilka historier och tematik som gestaltas på scenen. Något som gynnar inte bara publiken och arrangören utan också det konstnärliga skapandet i sig.

Om residensen som form för skapande menar Sophia att det är något de gärna skulle vara med om igen. ”Det är oerhört viktigt och inspirerande att som kulturskapare få vara på en plats utan störningsmoment, där man enbart kan fokusera på att skapa och binda ihop alla upplevelser man har. Och just att någon vill att man ska skapa teater utifrån något och för någon speciell person eller målgrupp med de kunskaper man har och är bra på ger en oerhört mycket som professionell utövare men det ger en även chansen att utvecklas vidare i sitt konstnärskap” avslutar Sophia.